

Darko Breitenfeld, Darko Kristović,
Nada Jagetić, Ankica Akrap, Ivica Kostelić

Neke životne sudbine skladatelja dirigenata

Glazbenici, a napose skladatelji i dirigenti imali su u posljednjih pet stoljeća prilično dug životni vijek, koji je iznosio više od 60 godina. Posljednja dva stoljeća zbog bolje dijagnostike i terapije dugovječnost se povećala često i do 90, pa i 100 godina. Glazbenici su nekoć često bili vokalisti – pjevači, kasnije i svirači, napose puhači. Gudači postaju netom kasnije, a nakon orguljaša ogromna plejada je glasovirača/pijanista. Većina njih su istovremeno bili i pedagozi. Katkada zbog tjelesnih bolesti svirači prelaze u dirigente i konačno pedagoge (npr. Edward Grieg).

Neki su skladatelji tijekom života smanjivali glazbeničku djelatnost (Gioachino Rossini, Jan Sibelius itd.), a postoje podatci o stotinjak skladatelja koji su bili produktivni do svojih 80-ih, neki i do 90-ih godina života. Dirigente odlikuje svestranost, velika ambicioznost i višestruko uloženi trud. Zato su oni umirali i naglo, dapače na podiju. (Dimitri Mitropoulos, Felix Mottl, Albert Stoessel, Eduard von Beinum, Joseph Keilberth, Georg Solti, Giuseppe Sinopoli).

Bizaran uzrok srčane smrti uslijed alkoholizma bio je kod Modesta Musorgskog.

GEORGES BIZET (1838. – 1875.)

– francuski skladatelj i pijanist romantičkog doba. Najbolje je poznat po svojoj operi *Carmen*. Samo nekoliko mjeseci nakon prvog izvođenja, na svoju šestu godišnjicu braka, u dobi od 36 godina, umro je od zatajenja srca. Pokopan je na groblju Père Lachaise u Parizu.

AARON COPLAND (1900. – 1990.)

– američki skladatelj i dirigent, pravim imenom **Aaron Caplan**. Za svoj balet *Appalachian Spring* dobio je 1945. godine Pulitzerovu nagradu. Umro je gotovo naglo, također od srčane smrti.

WILHELM FURTWÄNGLER (1886. – 1954.)

– njemački skladatelj i dirigent. Smatran je jednim od najvećih simfonijskih i opernih dirigenata 20. stoljeća. Imao je kolapsna stanja na nastupima, ali je u dubokoj starosti umro od upale pluća. Pokopan je u Heidelbergu.

CHRISTOPH WILLIBALD GLUCK (1714. – 1787.)

– njemački skladatelj i dirigent. Ostao je najpoznatiji po svojim prvim »reformskim operama« (Orfej i Euridika i Alceste) i raspravama koje su one izazvale. Godine 1752. nastanio se je u Beču, gdje je i umro, u studenome 1787. godine od drugog moždanog udara.

CHARLES GOUNOD (1818. – 1893.)

uz Saint Saënsa glavni je predstavnik neoklasicističke struje u francuskoj glazbi 19. stoljeća. Skladao je glazbu za vatikansku himnu. Umro je nakon nekoliko moždanih udara.

EMERIK (IMRE) KÁLMÁN (1882. – 1953.)

– mađarski operetni skladatelj. Umro je naglo od srčanog udara.

ALBERT LORTZING (1801. – 1851.)

– njemački skladatelj. Bio je glumac, operni pjevač (tenor *buffo*) i dirigent. Izgradio je tip njemačke bidermajerske građanske komične opere (*Spieloper*) djelima *Dva*

strijelca, Car i tesar, Zvjerokradi-
ca, Oružar i dr. Skladao je i ro-
mantičke operne priče (*Undine*)
te orkestarsku, vokalnu i scen-
sku glazbu. Umro je od možda-
nog udara nakon nastupa.

**WOLFGANG
AMADEUS MOZART**

(1756. – 1791.),
prema ocjeni mnogih, jedan je
od najgenijalnijih skladatelja u
povijesti glazbe. Umro je dan
nakon dirigentske i pjevačke
probe *Requiema* od srčane reu-
matske bolesti.

OTTO NICOLAI

(1810. – 1849.)
– njemački skladatelj i dirigent.
Osnovao je Bečku filharmoniju.
Umro je od moždanog udara
nakon nastupa.

JACQUES OFFENBACH

(1819. – 1880.)
– umro je u noći nakon nastupa
od srčanog udara.

AMILCARE PONCHIELLI

(1834. – 1886.)
– talijanski operni skladatelj.
Umro je zbog nagle upale pluća
i pokopan je u Milanu.

JOHANN STRAUSS

(1804. – 1849.)
– umro gotovo naglo zbog šar-
laha.

**JOHANN STRAUSS
MLAĐI**

(1825. – 1899.)
– nakon nastupa dobio je gripu,
pa upalu pluća i umro. Pokopan
je na bečkom gradskom groblju.

RICHARD WAGNER

(1813. – 1881.),
postupno sve teži srčani bole-
snik (stenokardije) i nakon pre-
boljenih nekoliko srčanih udara,
umire dramatično od fatalnog
infarkta.

EDWARD GRIEG

(1843. – 1907.)
u okviru kroničnog plućno-sr-
čanog oboljenja, uza sve veću
dekompenzaciju i bolničke bo-
ravke u okviru posljednje hospi-
talizacije, dobiva preveliku koli-
činu morfija te tako umire.

ERNST VON DOHNÁNY

(1877. – 1960.)
umire naglo od srca tijekom
studijskog snimanja.

ENRQUE GRANDOS

(1867. – 1916.)
nakon zadnjega dirigentskog
nastupa u Americi, na putu
kući, njegov brod je torpediran
i on se sa suprugom utapa u La
Mancheu.

GIACOMO MEYERBEER

(1791. – 1864.)
– njemački skladatelj židovskog
podrijetla. Nakon zadnjeg diri-
gentskog nastupa naglo umire.

ALEKSANDAR BORODIN

(1833. – 1887.)
– ruski skladatelj i kemičar. Bio
je kronični srčani bolesnik. Na-
glo se ruši i umire od puknuća
glavne srčane žile aorte.

LOVRO PL. MATAČIĆ

(1899. – 1985.)
dirigirao je gotovo »do svojih
zadnjih mogućnosti«, umro je
od srčanih komplikacija.

OSKAR NEDBAL

(1874. – 1930.)
počinio je samoubojstvo bacivši
se sa zgrade Hrvatskoga narod-
nog kazališta.

LUKA SORKOČEVIĆ

(1734. – 1789.)
– dubrovački skladatelj, diri-
gent i knez. Počinio samouboj-
stvo skokom s trećeg kata du-
brovačkog Kneževa dvora zbog
teških žučnih kolika.

IVAN ZAJC

(1832. – 1914.)
– umro u snu.

JAKOV GOTOVAC

(1895. – 1982.)
– hrvatski skladatelj i dirigent.
Najpoznatija mu je opera *Ero
s onoga svijeta*, praižvedena
1935. godine u Zagrebu. Umro
je u snu.

IVAN MANE JARNOVIĆ

(1747. – 1804.)
– naglo umro igrajući biljar.

VINKO NOVAK

(1865. – 1918.)
– umro naglo od moždanog
udara.

TOMA PROŠEV

(1931. – 1996.)
– makedonski skladatelj. Pre-
bolio je niz moždanih udara, a
zadnji je bio fatalni.